

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 171 din 19.02.2020

Dosar nr: 572/ 2018

Petiția nr: 5.049/ 13.08.2018

Petent: Asociația Alianța pentru Unitatea Rromilor Călărași

Reclamat: Primăria Municipiului Călărași reprezentată prin primar în funcție,

Obiect: decopertarea străzilor locuite de persoanele de etnie rromă, de către conducerea Primăriei Municipiului Călărași

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentei

1. Asociația Alianța pentru Unitatea Rromilor Călărași, cu sediul în Călărași, Str. Mușetelului, bl. J19, sc.1, ap.9, Jud. Călărași

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

2. Primăria Municipiului Călărași cu sediul în Călărași, Str. București nr. 140A, jud. Călărași reprezentată prin primar în funcție,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr. 5.049 din data de 13.08.2018, petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că Primăria Municipiului Călărași a decopertat străzile din cartierul FNC Livadă unde locuiește o comunitate de etnie rromă.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, R1 cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 5.049/20.09.2018 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 5781/20.09.2018 a fost citată partea reclamată pentru data de 09.10.2018 (filele 13 - 14 la dosar).

6. La termenul din data de 09.10.2018 petenta a fost prezentă la audieri iar partea reclamată a trimis un punct de vedere (filele 25-28 la dosar).

7. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentei

8. Prin adresa nr. 5.049 din data de 13.08.2018, petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că Primăria Municipiului Călărași a decopertat străzile din cartierul FNC Livadă unde locuiește o comunitate de etnie romă, considerând că acest aspect este de natură discriminatorie, primarul făcând abuz de funcție asupra comunității romilor din acest cartier.

9. În fapt, petenta sesizează că în luna octombrie 2017, conducerea Primăriei Călărași a trimis în cartierul FNC Livadă – unde trăiește o comunitate de romi, o echipă de muncitori și utilaje, care au decopertat toată piatra de pe străzi, fiind săpat un strat de peste 35 cm adâncime. În urma decopertării acestor străzi, au fost aduse câteva mașini de pământ galben amestecat cu puțină piatră iar locuitorii acestui cartier, inclusiv copiii care merg la școală, sunt nevoiți să meargă prin noroi (fila 1 la dosar).

10. Pietruirea anterioară a străzilor din cartier a fost efectuată în baza unui proiect câștigat de Agenția Națională pentru Romi, care este subordonată Guvernului României, FRSD București și o echipă de inițiativă din comunitatea de romi FNC Livadă, iar finanțarea a fost acordată de Banca Mondială la care s-a inclus o cofinanțare în sumă de 30.000 euro din bugetul local pentru realizarea pietruirii.

11. Petenta mai menționează faptul că în acest cartier, care este locuit de o populație de peste 3.000 de oameni, nu există grădiniță, apă potabilă, canalizare, gaze, drumuri asfaltate etc.

12. În drept, petenta consideră că modul în care s-a procedat la decopertarea pietrei și desfundarea străzilor seamănă cu o acțiune de discriminare, iar măsura luată de Primăria Municipiului Călărași este abuzivă și discriminatorie, primarul făcând abuz de funcție, cu încălcarea prevederilor legale inclusiv a prevederilor art.1 și 2 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, R1.

13. În susținerea celor declarate în scris de către petentă, la dosar au fost depuse înscrisuri ce conțin corespondența cu Primăria Municipiului Călărași (filele 2-11 la dosar, planșe imagine asfalt filele 22-24 la dosar).

14. În ședința de audieri stabilită pentru data de 09.10.2018, petenta a declarat faptul că în perioada octombrie-noiembrie 2017, Primăria Municipiului Călărași a trimis o mașină de construcții și a luat toată piatra de pe un număr de 5 străzi deși nu existau plângeri din partea locuitorilor cum că ar fi fost probleme cu piatra pe aceste străzi. Deși au avut promisiuni ca urmează a fi efectuate lucrări de canalizare, acestea nu au fost realizate iar în această perioadă străzile sunt pline de noroi. Acest cartier este locuit de populație de etnie romă, care are terenul concesionat de la primărie iar străzile au fost pietruite cu ajutorul unei finanțări obținute de la Banca Mondială. Totodată, petenta susține că piatra luată din acest cartier a fost mutată pe alte străzi ale orașului iar primăria a avut un comportament diferit față de comunitatea de etnie roma deoarece aceasta este singura zonă din care s-a decopertat piatra. În susținere, au fost depuse 3(trei) planșe fotografice în care se indică străzile pe care a fost mutată piatra luată din cartierul locuit de populația romă.

15. De asemenea, prin adresa înregistrată cu nr. 6477/ 19.10.2018, petenta au depus la dosar, în completarea susținerilor făcute, documente care atestă calitatea Asociației, explicații privind lucrările, declarații ale membrilor asociației și planșe fotografice cu prezentarea străzilor (filele 265 – 308 la dosar).

Susținerile părții reclamate

Primăria Municipiului Călărași, prin Primar

16. Prin adresa nr. 2430/30.01.2018 (filele 25-28 la dosar) partea reclamată depune un punct de vedere în care se arată următoarele:

16.1. Excepții invocate:

a) excepția nulității petiției pe considerentul că, în petiția formulată, nu au fost invocate motivele de drept constând în încălcarea unor prevederi legale și nici nu au fost administrate probe în temeiul cărora să poată fi constatată existența unor situații discriminatorii prevăzute de OG nr. 137/2000;

b) excepția necompetenței materiale a CNCD raportat la prevederile OG nr. 137/2000 R1, pe considerentul că fapta prezentată de către petentă nu reprezintă o faptă discriminatorie în accepțiunea legii. În speță nu se constată faptul că lucrările edilitare efectuate prin operațiunea de decopertare a străzii, justificate obiectiv de un scop legitim prin aplicarea metodelor adecvate și necesare realizării scopului, au caracter discriminatoriu iar acesta nu constituie o faptă discriminatorie în accepțiunea prevederilor reglementate de legiuitor. Străzile la care se face referire în plângere aparțin domeniului public al Municipiului Călărași și constituie căi de acces destinate folosinței în mod gratuit de către cetățeni în vederea realizării interesului public, căi de acces accesibile tuturor participanților la trafic. În acest context, prin realizarea acestei lucrări, nu se poate pune în discuție o excludere sau o restricție având ca scop sau efect restrângerea, folosința sau limitarea exercitării în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege în orice alte domenii ale vieții publice.

c) excepția lipsei obiectului petiției considerând că este vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor OG nr. 137/2000, pe considerentul că din analiza conținutului petiției se constată că sunt prezentate anumite situații cu privire la realizarea unor lucrări publice de interes local care nu se încadrează într-una din formele de discriminare reglementate de prevederile legislative privind prevenirea și sancționarea formelor de discriminare.

16.2. Pe fondul cauzei se arată următoarele:

a) În cartierul Livadă au fost efectuate o serie de lucrări de întreținere a străzilor din piatră spartă, unele străzi au fost reparate cu mixtură asfaltică iar pe alte străzi au fost executate lucrări de pietruire conform contractelor încheiate de către primărie cu prestatorii de servicii. Aceste lucrări și investiții au fost efectuate de către primăria Municipiului Călărași în scopul legitim de a asigura tuturor cetățenilor condiții corespunzătoare standardelor de viață care să faciliteze accesul acestora la asigurarea unor servicii de utilitate publică în condiții de siguranță.

b) Petenta își întemeiază cererea doar pe simple afirmații strict subiective, neputând fi dovedite cu niciun mijloc de probă, așa cum sunt reglementate de dispozițiile art. 68 din Ordinul nr. 144/2008. Modalitatea în care sunt expuse aceste susțineri denotă o necunoaștere din partea petentei cu privire la aspectele semnalate situației care determină mistificarea realității, incriminând în mod nejustificat autoritatea administrației publice locale a municipiului Călărași.

c) În cuprinsul punctului de vedere, partea reclamată expune atât lucrările efectuate în perioada 2014-2017 în cartierul Livadă, constând în lucrări de alimentare cu apă potabilă și canalizare, lucrări având ca obiect reabilitarea sistemului de iluminat public, cât și proiectele educaționale, de ajutor social și de ajutoare pentru încălzire cu gaze și lemne și pentru energie electrică ce au fost efectuate, aceste proiecte fiind derulate în favoarea comunității de rromi contrar susținerii petentei cum că această comunitate este defavorizată.

16.3. Având în vedere considerentele expuse, partea reclamată apreciază că, din înscrisurile anexate la punctul de vedere, nu se poate reține existența unei fapte de discriminare, fapt pentru care solicită respingerea sesizării:

- în principal, pe calea excepțiilor invocate;
- în subsidiar, pentru argumentele expuse pe fondul cauzei.

17. La dosar au fost depuse de către partea reclamată documente justificative în susținerea motivării în fapt și în drept (filele 29-261 conținând planșe fotografice, măsurători topografice, contracte privind efectuarea lucrărilor, devize de lucrări).

18. Prin adresa nr. 49881/ 21.11.2018, primarul Municipiului Călărași a depus note scrise prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a petiției depusă de Alianța pentru Unitatea Rromilor, pentru următoarele motive:

- susținerile petentei sunt total neîntemeiate și contravin realității, petenta inducând în eroare atunci când susține că există două cartiere alăturate. În realitate există un singur cartier, respectiv cartierul Livadă, aspect confirmat prin menționarea de către petentă a denumirii acelorași străzi ce figurează în contractele de lucrări anexate la dosarul cauzei;

- afirmațiile petentei nu sunt susținute de niciun mijloc de probă, ceea ce duce la concluzia că petenta intenționează să denatureze cu rea credință situația de fapt reală și să creeze premisele unei discriminări care nu există, cu scopul vădit de a fi sancționat reprezentantul legal al autorității publice locale;

- înscrisurile depuse în susținerea cererii modificatoare nu au nicio legătură cu cauza iar persoanele semnatare ale unor declarații susțin motive fără a le dovedi cu mijloace de probă pertinente și concludente, nu indică în mod concret denumirea străzilor pe care s-a efectuat lucrarea respectivă, aspect care creează o situație incertă cu privire la veridicitatea celor semnalate;

- din fotografiile depuse la dosar, care descriu situația/ imaginea anumitor străzi se poate constata că acestea nu sunt datate și, la unele dintre acestea nu se poate stabili cu certitudine determinarea exactă a zonei de amplasament, implicit locația propriu-zisă, nefiind o probă pertinentă și verosimilă susținerilor petentei.

V. Motivele de fapt și de drept

19. **În fapt**, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) reține că nu există o legătură de cauzalitate între criteriul (etnic, comunitate de etnie rromă) invocat de către petentă prin petiția formulată și faptul că Primăria Municipiului Călărași a decopertat străzile din cartierul FNC Livadă unde locuiește comunitatea respectivă.

20. Pe cale de excepții:

20.1. Cu privire la excepția nulității petiției ridicată de partea reclamată, Colegiul director urmează a respinge excepția nulității petiției invocată, motivat de faptul că aspectele reclamate supuse analizei se încadrează în prevederile OG nr. 137/2000 R1 cu modificările și completările ulterioare.

20.2. Cu privire la excepția de necompetență materială a CNCD invocată de partea reclamată pe considerentul că fapta prezentată de către petentă nu reprezintă o faptă discriminatorie în accepțiunea legii, Colegiul director urmează a respinge excepția necompetenței CNCD motivat de faptul că se pot face aprecieri în legătură cu aspecte ale petiției.

20.3. Cu privire la excepția lipsei obiectului petiției invocată de partea reclamată, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor OG nr. 137/2000, Colegiul director urmează a respinge excepția lipsei obiectului petiției motivat de faptul că obiectul supus analizei CNCD se încadrează în prevederile OG nr. 137/2000 R1.

21. **În drept**, potrivit art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 R1, cu modificările și completările ulterioare, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

22. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000 R1, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, R1 cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2 alin.1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

Astfel, pentru a constata existența unei fapte de discriminare sunt necesare îndeplinirea următoarelor elemente:

- o diferențiere (între două persoane sau situații aflate pe poziție comparabilă)
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- dreptul să fie justificat

23. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din OG nr.137/2000 R1 cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1), trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Subsecvent, tratamentul diferențiat aplicat, trebuie să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

24. Colegiul director, din analizarea înscrisurilor depuse la dosarul cauzei constată următoarele, și anume: în luna octombrie 2017, conducerea Primăriei Călărași a trimis în cartierul FNC Livadă o echipă de muncitori și utilaje, care au decopertat toată piatra de pe un număr de 5 străzi. În cartierul menționat, care este locuit de o populație de peste 3.000 de oameni de etnie romă nu există grădiniță, apă potabilă, canalizare, gaze, drumuri asfaltate iar pietruirea anterioară a străzilor din cartier a fost efectuată în baza unui proiect câștigat de Agenția Națională pentru Rromi și o echipă de inițiativă din comunitatea de rromi FNC Livadă, iar

finanțarea a fost acordată de Banca Mondială la care s-a inclus o cofinanțare în sumă de 30.000 euro din bugetul local pentru realizarea pietruirii.

25. De asemenea, Colegiul mai reține faptul că partea reclamată a efectuat o serie de lucrări de întreținere a străzilor din piatră spartă, unele străzi au fost reparate cu mixtură asfaltică iar pe alte străzi au fost executate lucrări de pietruire conform contractelor încheiate de către primărie cu prestatorii de servicii. În perioada 2014-2017 au fost derulate diverse proiecte în favoarea comunității de rromi constând în lucrări de alimentare cu apă potabilă și canalizare, lucrări având ca obiect reabilitarea sistemului de iluminat public, cât și proiectele educaționale, de ajutor social și de ajutoare pentru încălzire cu gaze și lemne și pentru energie electrică inclusiv realizarea unor lucrări publice de interes local. Aceste lucrări și investiții au fost efectuate de către primăria Municipiului Călărași în scopul legitim de a asigura tuturor cetățenilor condiții corespunzătoare standardelor de viață, care să faciliteze accesul acestora la asigurarea unor servicii de utilitate publică în condiții de siguranță.

26. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între faptă și criteriu, conform art. 2 alin.1 din OG nr. 137/2000 R1 (decopertarea străzilor nu s-a făcut ca un comportament diferit față de comunitatea rromă, nu este consecința unei măsuri abuzive și discriminatorii luată de Primăria Municipiului Călărași ci a fost determinată de faptul că partea reclamată a efectuat o serie de lucrări de întreținere a străzilor din piatră spartă).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 6(șase) voturi pentru și un vot împotriva ale membrilor prezenți la ședință.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare întrucât nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, conform art. 2 alin.1 din OG nr. 137/2000, R1 cu modificările și completările ulterioare.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 19.02.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, SANDU VERONICA TATIANA – membru, DINCĂ ILIE – membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – membru, HALLER ISTVÁN – membru, LAZĂR MARIA - membru, POPA CLAUDIA SORINA – membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Motivat/redactat: P.C.S./F.L

Data: 25.03.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.